

Úřad práce České republiky, generální ředitelství

Č.j.: UPCR-2018/90822-20000402/1

Využívání poukázek pro osoby v hmotné nouzi

Žádost:

ze dne 5. 11. 2018

Žádost o poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

„Tímto bych Vás chtěla požádat o zaslání Stanoviska Generálního ředitelství Úřadu Práce ČR k využívání poukázek pro osoby v hmotné nouzi v lékárnách, na které odkazuje společnost Sodexo na svých webových stránkách: <https://cz.sodexo.com/home/nase-sluzby/sluzby-pro-statni-spravu/sluzby-pro-statni-spravu-pro-l.html> a zároveň o zaslání vnitřního řídicího aktu Úřadu práce České republiky „Sdělení č. 16/2017 Výplata dávek pomoci v hmotné nouzi ve věcné formě prostřednictvím poukázek“. Pro usnadnění odkazuji na č.j. obdobné žádosti z tohoto roku - č.j. UPCR-2018/13154-20001102/1.

Zároveň prosím o sdělení informace, z jakého právního předpisu či jiného aktu vyplývá, že poukázky dle § 43 odst. 4 zákona č. 111/2006 Sb., o hmotné nouzi, mohou být použity pouze k odběru potravin, základních hygienických prostředků, dětského a lékárenského zboží, školních potřeb a oděvů. Tedy zboží, které zajistí osobě v hmotné nouzi základní životní podmínky. Poukázky není možné použít na nákup alkoholu a tabákových výrobků.“

Odpověď generálního ředitelství Úřadu práce ČR:

Vážená paní,

k Vaší žádosti Vám sdělujeme následující:

K dotazu č. 1: V příloze Vám zasíláme požadované Stanovisko Generálního ředitelství Úřadu práce České republiky k využívání poukázek pro osoby v hmotné nouzi v lékárnách z července roku 2015.

Zákon č. 98/2017 Sb., kterým se měnil zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje v ust. § 43 odst. 5 písm. a) novou podmínku:

„(5) Způsob výplaty určuje plátce dávky tak, že bere v úvahu schopnosti a možnosti osoby v hmotné nouzi s dávkou v hmotné nouzi hospodařit a využít dávku k účelu, ke kterému je určena. Způsob výplaty

a) příspěvku na živobytí může určit plátce dávky tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65 % přiznané dávky bude poskytnuto využitím poukázky opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě. Příjemci dávky, který pobírá dávku déle jak 6 měsíců v posledních 12 měsících, bude dávka vyplácena tak, že nejméně 35 % a nejvýše 65

% dávky bude vyplaceno poukázkami opravňujícími k nákupu zboží ve stanovené hodnotě.“.

S ohledem na novelizované ustanovení již nelze použít předposlední odstavec uvedeného stanoviska tj. „jestliže klient užívá pravidelně léky s doplatkem, je na tuto skutečnost reagováno při stanovení formy výplaty dávky tak, že se věcná forma výplaty poukázkou nepoužije“. S novelizovaným zákonným ustanovením jsou seznámeni rovněž dodavatelé poukázek.

K dotazu č. 2: V příloze Vám zasíláme požadované Sdělení vedoucího oddělení č. 16/2017 Výplata dávek pomoci v hmotné nouzi ve věcné formě prostřednictvím poukázek.

K dotazu č. 3: Poukázkou opravňující k nákupu zboží ve stanovené hodnotě jsou způsobem vyplácení dávek dle ust. § 43 odst. 4 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů. Pomoc v hmotné nouzi slouží k zajištění základních životních podmínek (ust. § 1 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů). Základními životními podmínkami se rozumí potřeby biologické, psychické a sociální. Mezi biologické potřeby patří především zajištění odpovídající výživy, dodržování určitého denního režimu umožňujícího vedle aktivit i potřebný odpočinek a spánek, vhodného bydlení a v neposlední řadě i oblečení chránícího před nepříznivými vlivy okolí. Jednotlivé kategorie zboží, na které lze či nelze poukázky uplatnit, byly upraveny metodicky vnitřním řídicím aktem, a to Sdělením č. 16/2017 (viz příloha), které bylo podpořeno rovněž Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Poskytnuté informace Vám zasíláme na e-mail xxx.

S pozdravem

Stanovisko GŘ ÚP ČR k využívání poukázek pro osoby v hmotné nouzi v lékárnách

- pro osoby v hmotné nouzi jsou ze zákona dostupné léky bez doplatku (tedy hrazené celé z veřejného zdravotního pojištění; Státní ústav pro kontrolu léčiv nabízí na svých webových stránkách <http://www.sukl.cz/modules/medication/search.php>) možnost vyhledání léku se stejně účinnou léčivou látkou, který je bez doplatku pacienta = každý lék musí mít ze zákona náhradu bez doplatku, v tomto případě je nutná spolupráce ošetřujícího a revizního lékaře
- pokud celková částka uhrazená pojištěncem za započitatelné regulační poplatky a doplatky na léčivé přípravky překročí v kalendářním roce stanovený limit (5 000 Kč u pojištěnců do 18 let a nad 65 let 2 500 Kč), je příslušná zdravotní pojišťovna povinna uhradit pojištěnci částku, o kterou je limit překročen
- v lékárnách **lze** poukázky uplatnit na koupi lékárenského zboží (např. teploměr, dětské pleny), speciálních potravin (např. bezlepkové, bezlaktózové, diapotraviny), drogistického zboží apod.
- poukázky **nelze** uplatnit na koupi léků (cílem je zamezit nevyužívání dávky k pokrytí základních životních potřeb; obdoba vyloučení nákupu alkoholu a cigaret)
- poukázky **nelze** uplatňovat v optikách
- jestliže klient užívá pravidelně léky s doplatkem, je na tuto skutečnost reagováno při stanovení formy výplaty dávky tak, že se věcná forma výplaty poukázkou **nepoužije**
- při výpadku léku bez doplatku je možné přiznat dávku mimořádná okamžitá pomoc v hotovosti – viz stanovisko veřejného ochránce práv z 6. 5. 2013: **Jestliže z vyjádření ošetřujícího lékaře plyne, že nelze předepsat léky bez doplatku, je možné poskytnout na úhradu doplatků na léky mimořádnou okamžitou pomoc, pokud je částka na doplatky na léky vysoká a klient ji nemůže hradit z příspěvku na živobytí.**